

I

2

UŠTĚDŘENÁ *lekce*

Text: Lucie Drdová – Foto: archiv galerií

V minulých týdnech se uskutečnily dvě aukce, které vzbudily značné pozdvižení. Ačkoli dosáhly vysokých částek, nebyla to tentokrát čísla, ale samotný charakter uměleckého objektu, který podnítl vlnu komentářů a spekulací.

První z nich byla dražba známého motivu „stále neznámého“ Banksyho. Sprej zobrazující dívku s červeným balonkem ve tvaru srdce nechal jeden z nejvýraznějších umělců současnosti posledním úderem lícitátorského kladívka v přímém přenosu fyzicky skartovat! První vteřiny, kdy v němém úžasu přítomné publikum sleduje, jak se papír nařezaný na proužky sune k zemi, okamžitě zaplavily virální svět. Následná diskuse řešila především míru autorova úmyslu, zda šlo o dlouhodobý záměr, nebo naopak pečlivě promyšlenou performanci, která je nejen součástí samotného díla, ale zároveň i tržně chytrým tahem.

Nyní s určitým odstupem, kdy umělec zveřejnil video, jak „původně“ umístil skartovačku do rámu a certifikoval „nové“ dílo Love is in the Bin, je evidentní, že se jedná o sofistikovanější koncept, jehož jsme všichni (ne) přímými účastníky. Osobně to vnímám jako hru, která mi však na pozadí dosavadních Banksyho radikálních akcí přijde trochu zbytečná, avšak bezpochyby se bavím.

Vlastní hodnocení připojuji proto, že druhá dražba se týkala díla, které zrodila umělá inteligence. Portrét muže jménem Edmond De Belamy signovaný algoritmem, který vyhodnotil na 15 tisíc portrétů mezi 14. a 20. stoletím, se vydražil za několikánásobek vyvolávací ceny. Ačkoli za celým projektem stojí kolektiv zvaný Obvious, vznesla se ihned otázka po autorství a především spekulace, zda vůbec potřebujeme či budeme potřebovat umělce...?!

Ano, v poslední knize 21 Lessons for the 21st Century mluví Y. N. Harari o tom, že

umění je primárně spojeno s lidskými emocemi, a proto tato kreativní činnost může být automatizována. Naše pocity jsou totiž výsledkem biochemických procesů. Počítače pak dokážou snadno analyzovat biometrická data naší osobnosti a stvořit personalizované umění, které vychází vstřícně individuálním představám o esteticky příjemném prožitku.

Vnímám to jako strašidelný scénář, protože nemluvíme o blízké budoucnosti, ale o procesech, které již probíhají a skenují naše emoce. Věřím, že umění je o něčem hlubším a hledá pravdu dál za biochemickými vibracemi. Je to radikalita podívat se na svět jinými očima a nechat se vytrhnout z předkládaného statusu quo. Umění každé doby je o snaze vyvolat rušivou, až drásavou zkušenost (alespoň pro mě).

Autorka je historičkou umění a galeristkou, www.drdivogallery.com